

Quyền Sống - Quyền Con người - 1

Quyền Sống

Quyền Sống bao gồm **Quyền Con người** và **Quyền Dân tộc**

[Nhà hoạt động Iran bị cầm tù Narges Mohammadi giành Giải Nobel Hòa bình](#)

[08/10/2004: Wangari Maathai giành giải Nobel Hòa bình](#)

[Nạn lừa bán phụ nữ Việt Nam sang Trung Quốc vẫn tiếp diễn](#)

[Cô dâu VN ở Trung Quốc: 'Địa ngục khi sống với mẹ chồng'](#)

[Ngày 20/10 nghĩ về những phụ nữ Việt công chên ở Đài Loan](#)

[Bình Dương: Bắt ba người trong đường dây mua bán người sang Campuchia](#)

[Cuộc vận động Quốc hội Mỹ ủng hộ nạn nhân thảm họa Formosa Việt Nam](#)

[Đánh cắp trẻ em: Nga đang phạm tội ác diệt chủng ở Ukraine](#)

[**Nhà hoạt động Iran bị cầm tù Narges Mohammadi giành Giải Nobel Hòa bình**](#)

06/10/2023

Reuters

Capture à partir de :[voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Bà Narges Mohammadi, nhà tranh đấu cho nữ quyền người Iran, khi chưa bị giam cầm.

Bà Narges Mohammadi, nhà hoạt động vì nữ quyền người Iran đang bị cầm tù, giành được Giải Nobel Hòa bình hôm thứ Sáu 6/10. Việc chọn bà để trao giải cũng được xem là động thái lên án giới lãnh đạo thần quyền của Tehran và khích lệ tinh thần cho những người biểu tình chống chính phủ.

Ủy ban trao giải cho biết giải thưởng này vinh danh những người đứng sau các cuộc biểu tình chưa từng có gần đây ở Iran và kêu gọi hãy trả tự do cho bà Mohammadi, 51 tuổi, người đã vận động trong ba thập kỷ cho quyền của phụ nữ và đòi bãi bỏ án tử hình.

Bà Berit Reiss-Andersen, người đứng đầu Ủy ban Nobel Na Uy, nói với Reuters: “Chúng tôi hy vọng gửi thông điệp tới phụ nữ trên toàn thế giới đang sống trong điều kiện bị phân biệt đối xử một cách có hệ thống: ‘Hãy can đảm, tiếp tục dẫn bước’”.

Bà nói thêm: “Chúng tôi muốn trao giải thưởng để khích lệ bà Narges Mohammadi và hàng trăm nghìn người đang kêu gọi cho chính điều này 'Phụ nữ, Cuộc sống, Tự do' ở Iran". Cụm từ đó là khẩu hiệu của phong trào phản đối.

Không có phản ứng chính thức ngay lập tức của Tehran, chính quyền này gọi các cuộc biểu tình là hành vi lật đổ do phương Tây cầm đầu.

Nhưng hãng thông tấn bán chính thức Fars đưa tin là bà Mohammadi đã "nhận giải thưởng từ những kẻ phương Tây" và bản tin có đoạn tít nói rằng đó là do bà "có hành động chống lại an ninh quốc gia".

Theo tổ chức bảo vệ nhân quyền Front Line Defenders, bà Mohammadi đang thụ án vì nhiều bản án trong Nhà tù Evin ở Tehran với mức án tổng cộng khoảng 12 năm tù, đây là một trong nhiều lần bà bị giam giữ sau song sắt.

Trong số các tội danh là tội tuyên truyền chống nhà nước.

Bà là phó giám đốc Trung tâm Bảo vệ Nhân quyền, một tổ chức phi chính phủ do bà Shirin Ebadi, khôi nguyên Giải Nobel Hòa bình năm 2003, lãnh đạo.

Bà Mohammadi là người phụ nữ thứ 19 giành được giải thưởng 122 tuổi này.

Ông Taghi Rahmani, chồng bà Mohammadi, vỗ tay khi xem buổi công bố giải thưởng trên TV và nói với Reuters tại nhà riêng ở Paris: “Giải

Nobel này sẽ đẩy mạnh động lực thêm nữa cho cuộc đấu tranh vì nhân quyền của bà Narges, nhưng quan trọng hơn, đây thực sự là một giải thưởng dành cho phong trào ‘phụ nữ, cuộc sống và tự do’”.

Bị bắt hơn chục lần trong đời mình và ba lần bị giam trong nhà tù Evin kể từ năm 2012, bà Mohammadi đã không thể gặp chồng mình trong 15 năm và các con trong 7 năm.

Giải thưởng của bà trị giá 11 triệu curon Thụy Điển, tương đương khoảng 1 triệu đô la Mỹ, sẽ được trao tại Oslo vào ngày 10/12, cũng là dịp kỷ niệm ngày mất của nhà công nghiệp Thụy Điển Alfred Nobel, người sáng lập giải thưởng được nêu trong di chúc năm 1895 của ông.

Trong số những khôi nguyên Giải Nobel Hòa bình trước đây có hai ông Martin Luther King và Nelson Mandela.

Bà Mohammadi từng được tờ New York Times dẫn lời nói rằng bà sẽ không bao giờ ngừng phấn đấu vì dân chủ và bình đẳng, ngay cả khi điều đó đồng nghĩa với việc phải ngồi tù.

[08/10/2004: Wangari Maathai giành giải Nobel Hòa bình](#)

Capture à partir de : [nghiencuuquocte](#)

[08/10/2023](#)

Nguồn: [Kenyan environmentalist and human rights campaigner Wangari Maathai wins Nobel Peace Prize, History.com](#)

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Vào ngày này năm 2004, nhà hoạt động vì môi trường người Kenya, Wangari Maathai, đã nhận được giải Nobel Hòa bình nhằm ghi nhận “đóng góp của bà cho sự phát triển bền vững, dân chủ, và hòa bình.” Bà cũng trở thành người phụ nữ châu Phi đầu tiên giành được giải thưởng này.

Maathai sinh ra trong một gia đình nông dân vào năm 1940 và lớn lên trong một cộng đồng nông thôn ở Kenya. Bà nhận bằng cử nhân và thạc sĩ tại Mỹ trước khi trở lại nước Kenya mới độc lập vào năm 1966, nơi bà trở thành người phụ nữ đầu tiên ở miền đông và miền trung châu Phi có bằng tiến sĩ. Năm 1977, bà thành lập Phong trào Vành đai Xanh (Green Belt Movement), một tổ chức cơ sở tập trung vào xoá đói giảm nghèo và bảo tồn môi trường tự nhiên.

Maathai tin rằng, đặc biệt là ở các xã hội châu Phi, phụ nữ “thường là những người đầu tiên nhận thức được thiệt hại về môi trường khi tài nguyên trở nên khan hiếm.” Trong những năm 1970, trước tình hình suy thoái tài nguyên thiên nhiên và sụt giá nông sản xuất khẩu ở thị trường quốc tế, nhiều phụ nữ ở nông thôn Kenya đã phải đối mặt với một cuộc sống bấp bênh. Maathai đã phát triển một chương trình nhằm giáo dục phụ nữ về mối liên hệ giữa nhiệm vụ đáp ứng nhu cầu vật chất với điều kiện môi trường suy thoái và các thỏa thuận kinh tế quốc tế bất công.

Phong trào Vành đai Xanh bắt đầu phát triển mạnh vào cuối thập niên 1980 thông qua các chiến dịch bảo tồn không gian xanh ở Kenya, bao gồm cả việc giải cứu một công viên ở Nairobi khỏi bị phá huỷ khi xây dựng một tòa nhà cao tầng.

“Hỡi những người dân châu Phi,” Maathai nói khi nhận giải Nobel năm 2004, “chúng ta hãy trân trọng sự công nhận này, hãy sử dụng nó để tăng cường cam kết của chúng ta với người dân của mình, nhằm giảm xung đột và nghèo đói, từ đó cải thiện chất lượng cuộc sống của họ. Chúng ta hãy áp dụng quản trị dân chủ, bảo vệ nhân quyền và bảo vệ môi trường của chúng ta. Tôi tin rằng chúng ta sẽ nắm bắt được cơ hội này. Tôi luôn tin rằng giải pháp cho hầu hết các vấn đề của chúng ta phải đến từ chính chúng ta.”

Maathai qua đời năm 2011, khi bà 71 tuổi, vì biến chứng của bệnh ung thư buồng trứng.

Nạn lừa bán phụ nữ Việt Nam sang Trung Quốc vẫn tiếp diễn

5 tháng 11 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Gopal Shoonya/BBC

- Tác giả, Huyền Trân và Aghnia Adzkia
- Từ Bangkok và Jakarta

"Tuyển dâu không giới hạn", "yêu cầu dâu miền nam", "tuyển dâu thiện chí"...

Nếu vào những trang Facebook về kết hôn Việt-Trung-Hàn hiện nay, không khó để bắt gặp những lời chào mời làm vợ cho đàn ông Trung Quốc, tiền sính lễ đôi khi chỉ khoảng hơn 100 triệu đồng.

Thậm chí những người rao tin còn không cần yêu cầu ngoại hình, nhận độc thân, ly hôn và cả người bị vướng bận con cái.

Những lời rao tuyển cô dâu Việt Nam sang Trung Quốc và cuộc sống của các cô dâu Việt nơi đó có phải luôn "màu hồng" như những emoticon trái dâu trên Facebook hay không?

lb mình có dâu

7h Like Reply Share

Khánh Linh replied · 1 Reply 6h

1d · 🌐

[MIỀN NAM – RỂ TRUNG QUỐC]

Sắp tới bên em chuẩn bị đón nhiều rể Phúc Kiến, điều kiện kinh tế tốt, có nhà-xe đầy đủ, đảm bảo thông tin thật 100%.

Yêu cầu : Dâu thật sự thiện chí, vì rể trẻ nên em cần dâu từ 20~30 tuổi. Nhận dâu độc thân, ly hôn, dâu vướng bận con cái , không yêu cầu ngoại hình.

- Giấy tờ thủ tục hợp pháp, miễn phí 100%
- Rể trực tiếp bên em đưa về, không qua mối
- Đám cưới theo phong tục truyền thống VN
- Hỗ trợ ba mẹ dâu sang Trung Quốc dự đám cưới con gái
- Sính lễ cao, album cưới miễn phí

Bên em chỉ nhận dâu thiện chí, dâu trực tiếp, mỗi lái đừng inb mất thời gian nhau nhé.

Nguồn hình ảnh, Facebook

Lời tuyển dâu Việt Nam cho nam giới Trung Quốc trên Facebook

7h · 🌐

- 🔔🔔🔔 Em liên tục tuyển dâu không giới hạn (Dâu miền nam)
- 👍 Cần 🍎 từ 18-32 đổ lại độc thân, ly hôn điều được nhé. (Yêu Cầu Dâu Miền Nam)
- 👍 Rể bên em thông tin minh bạch rõ ràng, có công việc và nhà cửa ổn định.
- 👍 gặp rể trực tiếp ở việt nam . Chi phí đi lại bên em hỗ trợ
- ✅ Bạn nào thiện chí quan tâm ib e để được tư vấn 24/7
- 🙏 Cảm ơn các bạn đã dành chút thời gian đọc bài viết nhé ❤️

Nguồn hình ảnh, Facebook

Pacific Links Foundation, một tổ chức phi chính phủ hoạt động tích cực phòng chống nạn mua bán người tại các vùng biên giới Việt Nam, với sự đồng ý của các nạn nhân, đã chia sẻ với BBC News Tiếng Việt câu chuyện của một số người với điều kiện giữ kín danh tính.

'Trung Quốc không có dịch Covid'

Một phụ nữ làm công nhân ở Bình Dương bị mất việc do Covid vào năm 2021. Khi gặp lời quảng cáo của những kẻ buôn người trên internet với nội dung qua Trung Quốc có việc làm, 'Trung Quốc không có dịch Covid đâu', nạn nhân đã bị các đối tượng này bố trí lên Lào Cai, đưa qua đường tiểu ngạch sang bên kia biên giới.

Sau khi đi trong rừng núi hơn 10 giờ, cô đến Trung Quốc và bị tống vào một ngôi nhà. Sau khi gặp năm, sáu người phụ nữ khác thì cô mới biết bị lừa. Bọn chúng ép cô lấy chồng, khi từ chối thì cô bị đánh đập.

Cô đành cam chịu lấy một người để được giữ tính mạng, sau đó giả vờ ngoan ngoãn và lấy lòng tin của chồng được một thời gian.

Đồng thời cô học một ít tiếng Trung và tìm hiểu đồn cảnh sát Trung Quốc ở đâu. Một thời gian sau, cô xin đi ra chợ và chạy đến đồn cảnh sát.

Cô được đưa về Việt Nam và được đưa vào Nhà Nhân Ái ở Lào Cai, một địa chỉ tiếp nhận và cứu mang, giúp đỡ các nạn nhân của nạn buôn người. Cô được tư vấn và hỗ trợ đi học nghề. Tháng 11/2021, cô được hỗ trợ hồi gia, về lại quê nhà tận Đồng bằng sông Cửu Long.

Bị trục xuất về Việt Nam

Nguồn hình ảnh, Pacific Links Foundation

Hình ảnh nạn nhân gặp lại em gái mình sau hai thập kỷ xa cách, ảnh vào tháng 3/2021

Một phụ nữ H'Mong khoảng 50 tuổi bị lừa sang Trung Quốc từ gần 20 năm trước. Chị bị ép lấy chồng và có một người con, nhưng con chết lúc mới bốn tuổi.

Do không có giấy tờ tùy thân và giấy đăng ký kết hôn nên bản thân chị không được bảo vệ nơi xứ người.

Chị bị trục xuất về Việt Nam dù đã ở đó hàng chục năm. Người này không nhớ nhà mình ở đâu, không nói được tiếng Kinh.

Nạn nhân được đưa vào Nhà Nhân Ái tại Lào Cai vào tháng 11/2020 để được hỗ trợ nơi an toàn và tìm kiếm người thân.

Qua phiên dịch và mô tả, cơ quan công an đã tìm được người em gái của chị sau gần hai thập kỷ tưởng không bao giờ gặp lại.

'Phải bỏ lại con gái ở Trung Quốc'

Nguồn hình ảnh, BBC via Getty Images

Năm 2015, một người phụ nữ Việt Nam bị bạn thân rủ đi chơi, sau đó bị cho uống thuốc ngủ, khi tỉnh dậy thì phát hiện mình đã ở Trung Quốc. Sau đó cô bị ép lấy chồng Trung Quốc, bị gia đình bóc lột lao động.

Sau khi cô sinh một người con gái, gia đình chồng bắt đi làm công nhân và tiền lương bị họ lấy hết. Chịu không nổi, cô quyết định bỏ trốn.

Trên đường chạy đến đồn cảnh sát, cô cứu thêm một cô dâu Việt Nam cũng đồng cảnh ngộ như mình. Hai người được cứu và trao trả về cho công an Việt Nam.

Họ được chuyển đến Nhà Nhân Ái ở Lào Cai để có nơi lưu trú an toàn và được hỗ trợ đi học trở lại.

Với mơ ước trở thành bác sĩ cứu người, cô đã cố gắng quyết tâm và được hỗ trợ tiếp tục học ngành Dược tại một trường Đại học ở TP HCM.

Cô đã tham gia tình nguyện chống dịch Covid trong suốt thời gian dịch bệnh hoành hành tại TP HCM năm 2021.

Bà Lương Hồng Loan, Giám đốc Chương trình của Pacific Links Foundation nói với BBC News Tiếng Việt:

“Đưa người sang Trung Quốc đường tiểu ngạch vẫn diễn ra trước và sau khi Trung Quốc mở cửa sau dịch Covid vào tháng 2/2023. Chúng tôi đã giúp đỡ trường hợp bị ngay chính bạn thân, người thân lừa bán sang Trung Quốc. Thủ đoạn cũ như quen qua mạng, hẹn ra chợ sát biên giới, có những tên đồng bọn ép các nạn nhân và đưa vào các vùng sâu ở Trung Quốc. Chiêu trò tuy cũ nhưng họ vẫn bị mắc bẫy.”

“Khó khăn nhất đối với các nạn nhân là sự chấp nhận của cộng đồng, của những người đầu tiên, hay chính từ người thân khi họ quay trở về. Nhiều khi các nạn nhân không biết được hưởng được sự giúp đỡ nào từ xã hội, và đôi khi tự trách bản thân mình, là đã khờ dại mới bị sập bẫy,” bà Loan cho biết thêm.

Pacific Links cho biết cho đến nay, tại Việt Nam họ đã hỗ trợ cho hơn 1.500 nạn nhân bị bán sang Trung Quốc, 80% là phụ nữ.

[Báo cáo về tình hình buôn người ở Việt Nam năm 2023 của Chính phủ Mỹ](#) cho biết năm ngoái 121 đối tượng đã bị kết án tù giam về tội buôn người, bao gồm buôn bán lao động và tình dục ở Việt Nam.

Những tên tội phạm nhắm đến phụ nữ và trẻ em gái, đặc biệt dân tộc thiểu số H'Mong và sau đó đưa sang Trung Quốc để ép gả bán cho đàn ông Trung Quốc, theo báo cáo.

Các tên buôn người ngày càng tăng cường mạng lưới tội phạm hoạt động của mình thông qua tập tục “bắt vợ” để bắt những phụ nữ, trẻ em gái ở đây sang Trung Quốc, theo báo cáo.

Trung Quốc đã mở lại các cửa khẩu sau dịch Covid vào tháng Hai năm nay sau ba năm đóng cửa vì đại dịch và thực thi chính sách 'zero-Covid'.

[Ngày 20/10 nghĩ về những phụ nữ Việt công chên ở Đài Loan](#)

Nguồn: Ban Chỉ đạo phòng, chống tội phạm của Chính phủ Việt Nam

Ảnh: Getty Images

Phụ nữ là đối tượng chủ yếu mà tội phạm mua bán người hướng đến.

Theo số liệu của Chính phủ Việt Nam, từ năm 2012 đến 2018, có khoảng 7.500 nạn nhân bị mua bán đã được giải cứu và tiếp nhận.

Đa số nạn nhân là phụ nữ, bị lừa bán ra nước ngoài, bị cưỡng ép kết hôn làm vợ người dân bản địa và bị bóc lột tình dục (chiếm gần 80%), và cưỡng bức lao động, theo số liệu năm 2018.

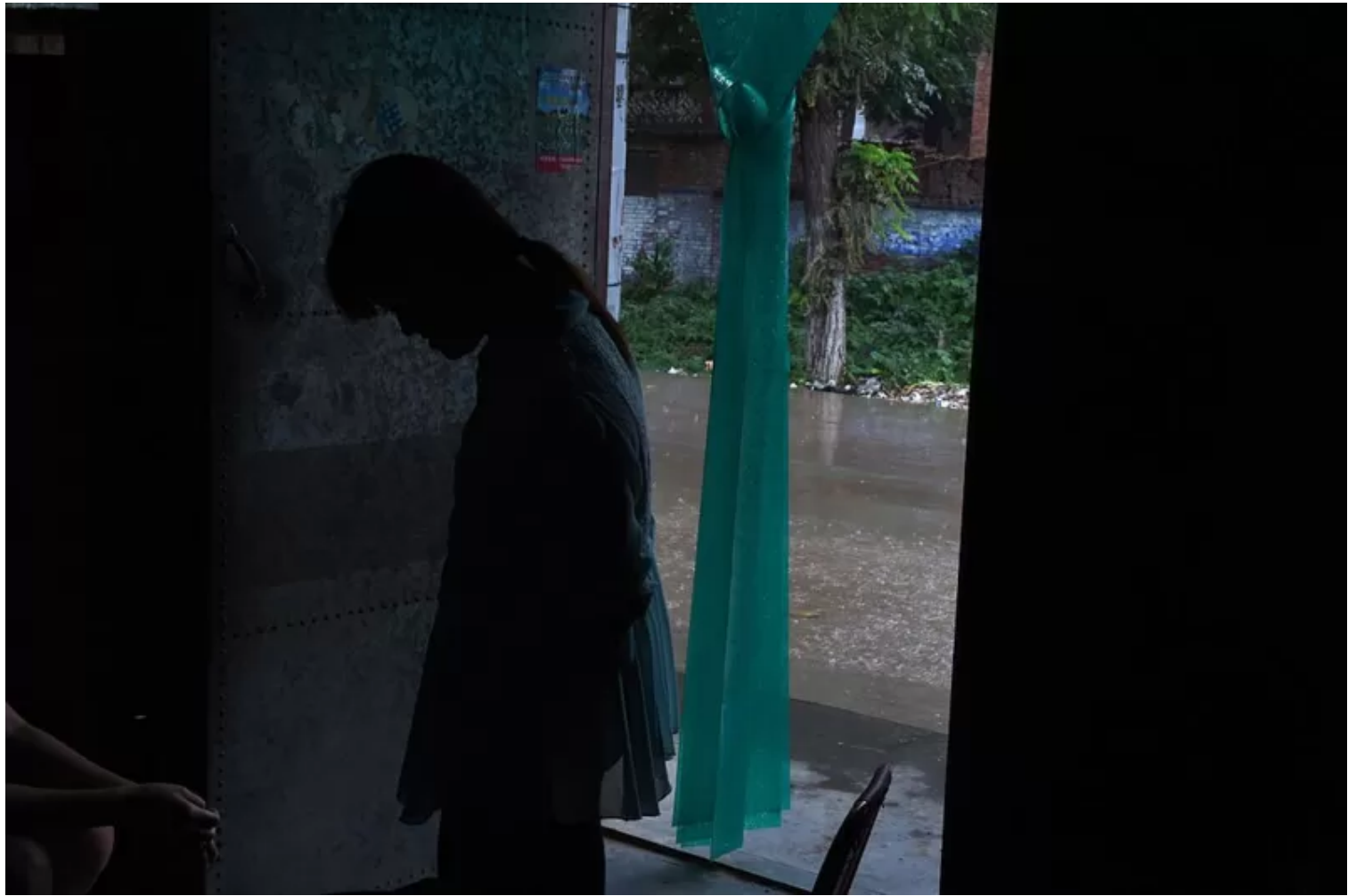
Một [nghiên cứu của UNFPA tại Trung Quốc](#) hồi năm 2018, tổ chức về sức khỏe sinh sản và sức khỏe tình dục của Liên Hiệp Quốc nêu họ đã giải cứu được 1.373 cô dâu Việt Nam và bắt 967 kẻ tình nghi buôn người, trong khoảng từ tháng 6/2012 đến tháng 1/2018.

UNFPA tại Trung Quốc nói với BBC News Tiếng Việt, họ không có báo cáo cập nhật sau năm 2018.

Phụ nữ bị bán từ Việt Nam sang Trung Quốc (tháng 6/2012 - 1/2018)

Số kẻ tình nghi phạm tội 967. Số cô dâu Việt được giải cứu 1373

Nguồn: UNFPA Trung Quốc

Nguồn hình ảnh, GREG BAKER/AFP via Getty Images

Một người phụ nữ Việt Nam tại tỉnh Hà Nam, Trung Quốc vào năm 2014. Theo tác giả ký sự ảnh, Greg Baker từ AFP vào năm 2014, hơn 20 cô dâu Việt Nam bắt đầu cuộc sống mới tại ngôi làng Thiện Vĩ, nơi những người nông dân khó tìm được vợ

Trong [một nghiên cứu](#) năm 2022 về vấn đề cô dâu Việt Nam bị bán sang Trung Quốc, bà Lương Hiểu Thần (Xiaochen Liang), nghiên cứu sinh tiến sĩ ngành xã hội học từ Đại học California, Santa Cruz cho rằng khái niệm về buôn bán người qua việc kết hôn (*marriage trafficking*) không được nhận thức đầy đủ tại Trung Quốc.

Khái niệm nô lệ sinh sản (*reproductive slavery*) được bà Lương Hiểu Thần đề cập trong cuộc nghiên cứu là khía cạnh thứ ba trong nạn bóc lột thông qua nạn buôn bán người qua việc kết hôn.

Cũng theo bà Lương thì người dân ở các ngôi làng ở Trung Quốc hiếm khi thông tin về các vụ xâm hại.

“Nhiều người trong làng thậm chí còn theo dõi hành động của các phụ nữ bị buôn bán sang Trung Quốc để ngăn chặn nỗ lực trốn thoát của họ,” nghiên cứu cho biết.

Nguyên nhân gì khiến thúc đẩy nạn bán cô dâu Việt Nam sang Trung Quốc?

Dư thừa đàn ông

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Một đám cưới tập thể ở thành phố Hợp Phì, tỉnh An Huy, Trung Quốc vào tháng 5/2023

Nam giới Trung Quốc đang khó tìm được vợ do nước này đang trong tình trạng bị dư thừa.

Theo số liệu từ Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc, tính đến năm 2021, nước này có 33 triệu nam dư thừa so với nữ.

Hiện [độ tuổi kết hôn hợp pháp tại Trung Quốc](#) cho nam là 22 tuổi trở lên, và nữ là 20 tuổi trở lên.

Tỷ lệ kết hôn trong năm 2022, theo số liệu do Bộ Dân chính Trung Quốc công bố, đạt mức thấp nhất trong bốn thập kỷ qua, chỉ có 6,8 triệu cặp đôi, trong khi nhiều phụ nữ thích lựa chọn cuộc sống độc thân.

Trong khi đó, thống kê ở Việt Nam vào cuối năm 2022, số nam giới là 49,61 triệu người, chiếm 49,9%, nữ có 49,85 triệu người, chiếm 50,1%.

Tỷ số giới tính của dân số Việt Nam năm 2022 là 99,5 nam/100 nữ.

Có thể thấy Việt Nam không bị mất cân bằng giới tính như Trung Quốc.

Số liệu từ Bộ Công an Việt Nam từ năm 2008 đến năm 2019 cho thấy trung bình có khoảng 18.000 công dân Việt Nam kết hôn với người nước ngoài, trong đó 72% là nữ.

[Cô dâu VN ở Trung Quốc: 'Địa ngục khi sống với mẹ chồng'](#)

Người Trung Quốc ít sẵn sàng kết hôn hơn, tỷ lệ đăng ký kết hôn giảm 50% trong thập kỷ qua

(triệu người)

Số lượng người đăng ký kết hôn 1985:	8,3
Số lượng người đăng ký kết hôn 1995:	9,3
Số lượng người đăng ký kết hôn 2005:	8,2
Số lượng người đăng ký kết hôn 2008:	11
Số lượng người đăng ký kết hôn 2010:	12,4
Số lượng người đăng ký kết hôn 2013:	13,5
Số lượng người đăng ký kết hôn 2015:	12,2
Số lượng người đăng ký kết hôn 2016:	11,4
Số lượng người đăng ký kết hôn 2021:	7,6
Số lượng người đăng ký kết hôn 2022:	6,8

Nguồn: Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc

Vợ Việt 'rẻ' hơn?

Dường như việc lấy vợ Việt Nam 'rẻ' hơn nhiều so với lấy vợ Trung Quốc.

[Bài viết năm 2022 của The China Project](#) dẫn kết quả khảo sát từ [China Judgement Online](#) cho thấy giá để 'mua' một cô dâu Việt Nam ở vùng Đồng bằng sông Cửu Long là khoảng từ 16.500 USD (120.000 nhân dân tệ) tương đương hơn 400 triệu đồng vào năm 2020, cao gấp 30 lần so với năm 2010.

Cũng theo bài viết thì mức tiền này vẫn 'dễ thở' hơn khi lấy một cô dâu Trung Quốc, người thường đòi hỏi không chỉ chi phí là 18.400 USD mà còn "một ngôi nhà và một chiếc xe".

Biến đổi khí hậu đang tạo cơ hội cho bọn buôn người?

[Báo cáo về tình hình buôn người ở Việt Nam năm 2023 của Chính phủ Mỹ](#) nhấn mạnh về tình trạng biến đổi khí hậu dẫn đến hiện tượng di cư và ảnh hưởng đến sinh kế của 17 triệu người sống ở Đồng bằng sông Cửu Long.

Ước tính 24.000 người đã rời khỏi khu vực này để đi đến các thành phố khác để kiếm sống, theo báo cáo.

Tiến sĩ Lê Anh Tuấn, Giảng viên cao cấp, Cố vấn khoa học cho Viện Nghiên cứu biến đổi khí hậu Đại học Cần Thơ nói với BBC News Tiếng Việt:

"Biến đổi khí hậu là một trong những nguyên nhân của tình trạng di dân ở Đồng bằng sông Cửu Long."

Ông cho biết Đồng bằng sông Cửu Long vốn có địa chất yếu, mỗi năm đều bị lún xuống vì nhiều lý do, như do nhu cầu khai thác cát, nước ngầm quá lớn, nước biển dâng lên do hiện tượng biến đổi khí hậu toàn cầu, dẫn đến tình trạng nước mặn xâm nhập ngày càng nghiêm trọng, tác động tiêu cực tới kế sinh nhai của người dân.

"Với tình hình sản xuất lúa hiện nay thì người nông dân cứ nghèo hoài. Tình hình sản xuất nông nghiệp ở Đồng bằng sông Cửu Long chịu tác động như mùa khô thì thiếu nước ngọt, tình trạng nước mặn xâm nhập, giá nông sản bấp bênh."

"Ở đây, trồng lúa thì không đáp ứng cho nhu cầu của người dân trong khi lực kéo từ các đô thị và khu công nghiệp lại cao hơn. Lực lượng lao động trẻ rất dễ là đối tượng cho những kẻ buôn người ở những khu công nghiệp và đô thị."

['Hàng trăm ngàn người bị ép vào đường dây lừa đảo ở Đông Nam Á'](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

[Báo cáo về tình hình buôn người ở Việt Nam năm 2023 của Chính phủ Mỹ](#) nhấn mạnh về tình trạng biến đổi khí hậu dẫn đến hiện tượng di cư và ảnh hưởng đến sinh kế của 17 triệu người sống ở Đồng bằng sông Cửu Long

[Một nghiên cứu vào năm 2022](#) của Giáo sư Matt Kondolf và các cộng sự từ Đại học Stanford đưa ra tình huống xấu nhất là 90% hạ nguồn sông Mekong sẽ bị chìm hẳn dưới mực nước biển vào năm 2100.

Đây là tình huống có thể xảy ra với kịch bản nước biển dâng 1,8 mét, nếu Việt Nam và các quốc gia láng giềng không thực thi các biện pháp bền vững để ngăn chặn ngay từ lúc này.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

[Một nghiên cứu vào năm 2022](#) của Giáo sư Matt Kondolf và các cộng sự từ Đại học Stanford đưa ra một kịch bản xấu nhất, đó là 90% hạ nguồn sông Mekong sẽ bị chìm hẳn dưới mực nước biển vào năm 2100 với kịch bản nước biển dâng 1,8 mét

Trong số các nạn nhân buôn người được Pacific Links Foundation hỗ trợ có một phụ nữ quê ở Đồng bằng sông Cửu Long.

Cô đã may mắn được giúp đỡ sau khi bị lừa sang Trung Quốc vào năm 2021, thời điểm bọn buôn người lợi dụng dịch bệnh Covid để chiêu dụ nạn nhân là những công nhân bị mất việc qua internet.

Trong khi người phụ nữ này may mắn được đưa vào Nhà Nhân Ái ở Lào Cai, được học nghề và đoàn tụ với gia đình thì bao người phụ nữ khác ở Đồng bằng sông Cửu Long vẫn đang chịu rủi ro về nạn buôn người, không chỉ do từ nạn biến đổi khí hậu gây nên.

[Ngày 20/10 nghĩ về những phụ nữ Việt công chên ở Đài Loan](#)
[Cô dâu VN ở Trung Quốc: 'Địa ngục khi sống với mẹ chồng'](#)

Bài viết được thực hiện với sự hỗ trợ từ Thomson Reuters Foundation.

Phần đồ họa bổ sung do Gopal Shoonya từ Visual Journalism Team của BBC News thực hiện.

Cô dâu VN ở Trung Quốc: 'Địa ngục khi sống với mẹ chồng'

Capture à partir de :[BBC](#)

Bùi Thư

BBC News Tiếng Việt

6 tháng 6 2022

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Ảnh minh họa

"Bên mày còn gái Việt Nam không, tao muốn lấy một đứa." Đó là những lời mà chị Kiki (đã đổi tên), cô dâu Việt Nam lấy chồng Trung Quốc, kể rằng chị thường nghe nhất mỗi khi ai đó biết chị là cô dâu Việt.

Chị Kiki không phải là nạn nhân buôn người như nhiều trường hợp phụ nữ Việt Nam khác bị lừa qua biên giới lấy chồng Trung Quốc. Chị Kiki quen người chồng Trung Quốc qua mai mối và tự nguyện kết hôn sau một thời gian tìm hiểu. Tuy nhiên, câu chuyện làm dâu xứ người mà chị Kiki chia sẻ với BBC News Tiếng Việt không vì thế mà bớt phần ảm đạm.

"Họ thường nói cưới gái Việt Nam rất rẻ, đỡ tốn tiền còn gái Trung Quốc muốn cưới về thì phải cho tiền thách cưới cả tỷ bạc, kèm theo điều kiện phải có sẵn nhà và xe. Còn gái Việt Nam chỉ cần vài ba vạn tệ (tầm 100 triệu VND) là có được," Kiki kể với BBC qua cuộc gọi video từ Trung Quốc.

Khác xa những thành phố du lịch phồn hoa, vùng nông thôn Hoàng Cương, tỉnh Hồ Bắc, Trung Quốc, nơi chị Kiki từng ở với chồng, có những làng vẫn ra ngoài suối giặt đồ vì không có máy giặt, ăn uống chỉ có rau và trứng, "hiếm lắm mới được ăn một miếng thịt".

Và với chị, nỗi kinh hoàng nhất là sống chung với mẹ chồng.

Tình yêu qua mạng

Năm 2015, Kiki, khi đó 24 tuổi, nhận được lời mai mối của quản lý người Trung Quốc làm cùng xí nghiệp và quen được với một người đàn ông Trung Quốc.

Hai người trò chuyện qua Wechat bằng cách dùng Google dịch tự động, trong 6 tháng, cô gái sinh ra và lớn lên ở Đức Hòa Hạ, tỉnh Long An đã đem lòng yêu người đàn ông này và quyết định vượt biên sang Trung Quốc, dù hai người chưa một lần gặp mặt.

"Lúc đó dáng chồng tôi thư sinh lắm, đẹp trai nữa nên khi tình cảm nảy sinh đủ nhiều, tôi quyết định để dành tiền, sang Trung Quốc với anh." Kiki cười, nhớ lại những kỉ niệm thời mới quen chồng.

Mối tình qua mạng với những hẹn ước nhanh chóng và đập với cái nghèo mà Kiki mô tả "tôi chưa từng tưởng tượng được".

Khi qua tới Hồ Bắc, chồng Kiki đưa chị lên thành phố Vũ Hán làm tạp vụ trong nhà hàng nơi anh làm việc. Ở với nhau được một năm, gia đình kêu anh đưa chị về ra mắt.

"Tới đó tôi mới tá hỏa, nhà gia đình anh rất nghèo. Tôi không bao giờ biết Trung Quốc lại có vùng nghèo đến vậy," Kiki kể.

Nhà chồng dưới quê mà Kiki mô tả có một phòng khách rất nhỏ nhưng không phải để tiếp khách mà để đặt bàn thờ. Ở bên trong có hai phòng ngủ nhỏ. Bếp thì vẫn nấu bằng lò củi và nhà vệ sinh thì nằm bên ngoài.

"Tôi cũng sốc nhưng anh hứa sẽ cố gắng, mình cũng thương nên cùng anh đi làm phụ hồ vì nghề này kiếm được tiền hơn, làm được ba năm thì hai đứa để dành được một khoản. Nhưng tiền thì anh giữ hết vì tôi không có tài khoản ngân hàng và chưa có giấy tờ hợp pháp, mà dù có giấy tờ visa diện vợ chồng thì ở Trung Quốc, vẫn không được quyền làm việc vì không có giấy phép lao động."

"Trong ba năm khổ cực đó, tôi đã bỏ chạy ba lần nhưng không thành vì trong túi không có đồng nào, tiếng thì không biết, điện thoại anh cũng không cho tôi mua sim. Rồi tôi dính bầu, đến khi gần ba tháng, gia đình chồng cho 1 vạn về Việt Nam làm giấy tờ, đi chụp hình cưới, tới tháng thứ sáu thì tổ chức tiệc. Nghe vậy nhưng thực chất nó chỉ như bữa ăn bình thường, chỉ có khoảng sáu mâm, mình không được mặc áo cô dâu vì mình bầu lớn rồi, tủi hổ dữ lắm," Kiki nhớ lại.

Ngay lúc đó, Kiki thấy mình bị lừa. Nhưng chị hiểu, chồng chị thực sự muốn cưới và có con với chị, nhưng sợ chị ngại gia cảnh nên không nói thật với chị từ đầu.

Cuộc 'chạy đua tìm vợ'

Kiki không phải là nạn nhân của nạn buôn người hay lừa đảo mai mối. Nhưng chị lại là nạn nhân gián tiếp của chính sách "một con" của Trung Quốc từ năm 1979.

Với văn hóa với Nho giáo ăn sâu vào đời sống cùng với chính sách một con, nhiều gia đình đã lựa chọn phá thai - chọn nam, bỏ nữ. Hậu quả là hiện nay, Trung Quốc rơi vào tình trạng mất cân bằng giới tính nghiêm trọng và kéo dài nhất" trên thế giới.

Từ đó, các cô gái ở nước láng giềng như Lào, Việt Nam, Campuchia, Myanmar thành hàng hóa cho ngành công nghiệp mai mối đầy lợi nhuận và đàn ông Trung Quốc phải đối mặt với cuộc "chạy đua tìm vợ".

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Hình minh họa một người cầm tiền Trung Quốc tại Mèo Vạc, một huyện miền núi biên giới giữa tỉnh Hà Giang của Việt Nam và Trung Quốc làm mai mối kết hôn hoặc hứa hẹn công việc bên Trung Quốc

Thời báo Hoàn Cầu dẫn số liệu thống kê của cuộc điều tra dân số lần thứ 7 ở Trung Quốc công bố tháng 5 năm 2021, cho thấy Trung Quốc đang "dư thừa" khoảng 30 triệu nam giới. Trong đó có 17,52 triệu nam giới trong độ tuổi kết hôn từ 20 đến 40 độ tuổi và có khả năng không tìm được vợ.

Ở những vùng đặc biệt nghèo hoặc vùng sâu vùng xa ở Trung Quốc như nơi Kiki ở, nhiều người đã phải tìm cách "mua" một nàng dâu từ nước ngoài, một phương thức tiết kiệm hơn rất nhiều so với việc cưới người bản địa vì của hồi môn cực kỳ đắt đỏ.

"Trung Quốc cũng có những vùng rất nghèo khổ, còn nghèo hơn ở Việt Nam mình và hầu hết phụ nữ Việt Nam qua đây đều là gả vào những vùng nông thôn cực cực như vậy. Gái Việt Nam gả qua đây 100% thì hết 80% lấy chồng nghèo, 60% bỏ trốn vì sống không nổi," Kiki nói với BBC.

Ác mộng sống chung với mẹ chồng

Qua cuộc gọi video, chị Kiki giờ mâm cơm trưa trong bếp cho tôi xem. Bữa ăn chỉ có cơm trắng, cải thìa xào, tàu hũ muối cùng với trứng

chiên. Mở tủ lạnh, chị chỉ vào ba trái táo đã héo, không có những "sơn hào hải vị" thường thấy trong phim.

Kiki nói đây là những món hàng ngày chị được ăn trong suốt 7 năm qua, ngay cả trong thời gian mang bầu.

Chị kể, cuộc sống nghèo khổ không bằng việc phải sống với mẹ chồng keo kiệt. Tiền bao nhiêu kiếm được, chồng chị không đưa cho vợ mà đưa hết cho mẹ, "nên quyền sinh sát nằm hết trong tay bà".

Kiki nhớ lại: "Mang bầu mà mình luôn thấy tủi thân vì thèm ăn, nhưng nhà chồng không cho ăn, thịt hay hải sản đều bị cấm vì mẹ chồng bảo không tốt cho thai nhi. Chỉ quanh đi quẩn lại có mấy món như cháo trắng, cải thìa, các thể loại trứng. Mùa đông lạnh cóng, tôi không có đồ ấm nhưng bà cũng không mua cho tôi bộ nào mà bắt tôi mặc quần áo của chồng, với lý do mua lúc mang bầu rồi sau này để xong bỏ uống."

"Tôi làm ra tiền nhưng không được giữ, không được mua sắm gì cho bản thân. Khi đó, tôi hốt thẹn tới mức không dám đi dự đám cưới người quen. Tôi nói với chồng thì anh dẫn đi mua cái đầm 180 NDT, về chỉ dám nói mua 100 NDT, vậy mà bà còn chửi lên xuống."

"Có lẽ vì thiếu ăn nên tôi bị thai hành khiến đau nửa. Rồi cuộc tôi bị khó sanh, phải mổ, rất đau đớn vì tôi không đủ sức rặn. Nên giờ nghĩ cảnh bầu bì tôi rất ớn, tôi nói chồng, tôi chỉ sanh trừ khi không ở với mẹ chồng nữa."

Lúc sinh con được một tháng, chị Kiki kể rằng mẹ chồng bắt chị phải ngưng cho con bú.

Nguồn hình ảnh, Nhân vật cung cấp

Bữa cơm thường ngày của gia đình chị Kiki, con gái chị (bên phải) chỉ húp cháo trắng với rau vào buổi trưa

"Bà bắt tôi cho con uống sữa hộp vì sợ bé mền mình quá rồi sau này mình ôm con trốn về Việt Nam. Tôi ám ức đủ đường vì suốt thời gian chăm con, mẹ chồng lúc nào cũng gây áp lực. Bà coi tôi là lạc hậu, không biết chăm con. Sau này tôi mới hiểu, những lời bà nói có cội rễ từ sự coi thường người Việt Nam đã ăn sâu vào trong tâm tưởng người Trung Quốc." Kiki giải thích.

"Bé con nhà tôi dù tuổi ăn tuổi lớn nhưng bà chỉ cho nó ăn cháo trắng đậu đỏ, trứng, cải thìa, rong biển và đậu hũ vì sợ ăn ngon quen miệng lại đòi. Lâu lâu con bé mới được một hai cái bánh, uống sữa. Nhiều khi thấy cảnh vậy tôi chỉ biết nuốt nước mắt vào trong."

Nghỉ thai sản ba tháng, Kiki phải đi làm phụ hồ lại cùng chồng, cháu ở nhà với bà nội.

"Con bé được 7,8 tháng thì mẹ chồng đi xin quần áo về, đồ người ta cho bị rách đáy nhưng bà vẫn đem về rồi lấy quần lót may vào chỗ rách. Mà đồ Trung Quốc cũng rẻ chứ đâu mắc mớ gì. Tôi đi làm thấy cảnh đó, chịu không nổi. Tôi cầm cái quần vừa khóc vừa đưa cho chồng coi. Con gái mình đã không được ăn ngon như người ta, giờ mặc đồ rách cái đũng quần cũng phải mặc."

"Ban đầu tôi có sự hồi hận khi qua Trung Quốc, nhưng tôi không sợ khổ, sợ cực vì tôi biết chồng thương tôi. Nhưng tôi sợ mẹ chồng. Bà tính toán từng li từng tí, ngay cả với cháu mình. Máy lạnh không bao giờ được mở, tủ lạnh để hai ba ngày là bà rút điện. Trong đại dịch, khẩu trang y tế dùng một lần nhưng bà bắt tôi giặt rồi xài lại. Nói chung, cuộc sống ở đây không bước lên là vào xe hơi, bước xuống là đến nhà hàng sang trọng như người ta khoe trên mạng," Kiki kể.

BBC chưa có điều kiện kiểm chứng độc lập những thông tin này.

'Săn' gái Việt về làm dâu

Tân Hoa Xã ước tính có hơn 100.000 phụ nữ Việt Nam kết hôn với đàn ông Trung Quốc. Con số này vượt xa số lượng các nước khác trong khu vực, như Campuchia chỉ có 7.000 cô dâu.

"Tôi mà ra đường, người ta biết là người Việt Nam thì hay bị hỏi: "Bên mày còn gái Việt Nam không, tao muốn lấy một đứa," Kiki thuật lại khi nói đến chuyện người Trung Quốc tìm vợ.

"Họ thường nói cưới gái Việt Nam rất rẻ, ví dụ như cưới một cô Trung Quốc thì tốn 800 triệu đến 1 tỷ VND mà còn phải mua nhà mua xe. Còn Việt Nam chỉ cần bỏ ra 300 triệu thôi, không cần mua gì nữa hết. Nếu qua mai mối thì gia đình Trung Quốc sẽ chi khoảng 15-20 vạn (525-00 triệu VND). Theo đó, ông mai, bà mối sẽ đưa cho gia đình cô dâu 1 vạn (35 triệu VND), làm giấy tờ hết 1 vạn nữa. Còn bao nhiêu họ hưởng hết. Nó như là bán người một cách hợp pháp vậy."

Nguồn hình ảnh, GREG BAKER/Getty Images

Ảnh minh họa cô dâu Việt Nam Nguyễn Thị Hằng ở cửa hàng nơi cô làm việc ở làng Weijian, tỉnh Hà Nam, Trung Quốc. Nhiều cô dâu Việt Nam đã sống ở thị trấn nông thôn nghèo đói và đôi khi là nạn nhân của việc buôn bán phục vụ nông dân, những người không thể cưới được vợ do mất cân bằng giới tính rất lớn ở Trung Quốc

"Gọi là lừa bán vì bà mai hay vẽ ra viễn cảnh cuộc sống màu hồng bên Trung Quốc: có xe, có nhà, được chồng cung phụng. Nhưng thực sự qua đây lại sống không bằng chết, phải ở vùng nông thôn. Có những nhà xây tầng là thiệt nhưng vì trợ giúp của chính phủ chứ họ vẫn nghèo, cái nhà trống trơn, thậm chí không có máy giặt, phải xuống suối để giặt quần áo." Kiki mô tả vùng chị ở.

Không chỉ đối mặt với đời sống nghèo khổ, Kiki kể, nhiều chị em gái Việt Nam còn bị coi họ như máy đẻ:

"Các cô dâu Việt quay đây một hai năm đầu là bị chồng ép ở nhà để đẻ được đứa con. Sau đó họ đi làm ăn xa biệt tích, một năm về hai ba lần. Còn nàng dâu Việt phải chịu cảnh một mình ở nhà với ba mẹ chồng, tủi khổ lắm. Ăn uống thiếu thốn, bị coi khinh và mắng chửi."

"Tôi thấy mình còn may mắn. Nhiều người sinh không được con là bị đánh đập, bạo hành, thậm chí bị chồng đem bán cho nhà thổ để lấy tiền cưới vợ khác. Có người khổ quá buộc phải ra làm "hàng quay", không về ở với chồng nữa mà giấu tiền rồi bỏ trốn. Cũng có người lừa những gia đình Trung Quốc, ôm tiền thách cưới bỏ chạy. Có người thì

ôm con bỏ trốn, quần quá họ bán luôn con để có tiền về Việt Nam."

"Vì những vụ việc như vậy mà bên này, người ta đồn với nhau là gái Việt Nam không xài được. Họ viết trên mạng là gái Việt Nam lừa đảo. Như trong khu nhà tôi, chỉ còn hai cô dâu Việt trụ lại, 5,6 người khác tôi biết đều chạy hết. Cũng vì vậy mà đình chồng không cho tôi giữ tiền vì sợ tôi cũng bỏ trốn," Kiki giải thích.

"Nó được chồng mua với giá rẻ"

Đó là lời những người hàng xóm mới của Kiki xì xào sau lưng chị bằng tiếng địa phương.

"Những người đó biết tôi người Việt Nam nên không nói tiếng phổ thông nhưng tôi nghe vẫn hiểu, họ nói kiểu xách mé là: Ờ, chắc nó được chồng nó mua với giá rẻ."

"Tôi hay được hỏi tôi những câu như: Việt Nam của mày có cơm ăn không, có đường xá đô thị không, có tivi máy lạnh không vì trong đầu họ, người Việt Nam rất lạc hậu. Đó cũng là điều mẹ chồng tôi luôn nghĩ nên bà bảo tôi không biết cách dạy con."

Khi Kiki bắt đầu nói thạo và đọc được chữ Trung Quốc, chị thường lên TikTok hay các trang mạng Trung Quốc chơi. Ai ngờ lại rơi vào cuộc "đấu khẩu" với những người Trung Quốc.

"Tôi rất ghét những người Trung Quốc nói gái Việt Nam rẻ tiền. Có người ác ý đăng hình ảnh những vùng nghèo của Việt Nam lên các trang Trung Quốc để bôi nhọ, câu like. Họ nói người Việt Nam nghèo, nói là chỉ cần cầm ba vạn tệ (105 triệu đồng) qua Việt Nam là thành tỷ phú. Họ bảo người Việt Nam quên ơn người Trung Quốc, nói mình giành đất phía Nam với họ, chiếm Móng Cái, chiếm quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa."

Con uống rượu cả ngày thì dù có sang Việt
Nam cũng không tìm được đâu đâu.

Nguồn hình ảnh, Chụp màn hình

Bộ phim Hàn Quốc mang tên Nông dân hiện đại được phát hành vào tháng 10/2014 gây phấn nộ một thời về giá trị của phụ nữ Việt Nam

Kiki trầm giọng, chị nói mình từng có lúc bế tắc vì bị những người xung quanh khinh thường. Ra đường thì bị hỏi những câu khiếm nhã, lên mạng thì bị sỉ vả. Giờ cho tôi xem một tin nhắn lưu trong điện thoại, Kiki giải thích:

"Gái Trung Quốc họ đay nghiến mình dữ lắm, nói những người đàn ông giàu có thì đời nào lấy gái Việt Nam. Họ còn khuyên tôi nên biết thân biết phận, chỉ có đàn ông Trung Quốc nghèo mới đi cưới gái Việt Nam. Tôi không bao giờ xóa đi tin nhắn này. Lâu lâu vẫn đem ra cho chồng đọc và coi đó là động lực."

Khi BBC thực hiện bài phỏng vấn này, Kiki đã rời vùng nông thôn cùng gia đình chồng chuyển vào sống trong một chung cư, gần với đô thị hơn.

Chị đi học nghề và làm móng dạo và đã bắt đầu được giữ tiền. Nhưng dù ở trong căn nhà kiên cố hơn, gần với thế giới văn minh hơn thì bữa cơm hàng ngày vẫn là trứng, tàu hũ muối, cải thìa. Tới mức, khi tôi hỏi chị có còn thèm đồ Việt Nam không, Kiki lắc đầu cười bảo:

"Người ta có câu hát, ăn bông điên điên nở, nghiêng mình nhớ đất quê. Tôi giờ không còn nhớ rõ mùi vị ra sao nữa. Chắc chỉ còn trong

ký ỨC."

Phụ nữ Đồng bằng sông Cửu Long kết hôn với người nước ngoài

[Theo thống kê của Việt Nam](#), Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) là khu vực có số lượng phụ nữ kết hôn với người nước ngoài nhiều nhất Việt Nam.

Trong 10 năm (2008 - 2018), vùng này đã có khoảng 70.000 phụ nữ lấy chồng nước ngoài.

Hoàn cảnh gia đình khó khăn được cho là nguyên nhân chính thúc đẩy người phụ nữ muốn dùng hôn nhân di cư là cách thoát nghèo.

ĐBSCL thường xuyên bị thiên tai, nguyên nhân chính dẫn đến cuộc sống bấp bênh của người nghèo.

ĐBSCL là một trong những điểm nóng trên toàn cầu về biến đổi khí hậu, dễ bị tổn thương bởi những hiện tượng biến đổi khí hậu diễn ra từ từ như nước biển dâng, xâm nhập mặn lẫn các hiện tượng biến đổi khí hậu diễn ra đột ngột như bão và lũ.

['24 năm lấy chồng Đài Loan, tôi như đánh cược cuộc đời'
Lấy chồng Hàn Quốc và nỗi niềm cô dâu Việt](#)

Một diễn tiến liên quan là tình trạng di cư lao động ở ĐBSCL ngày càng lớn - nơi này có tỷ lệ xuất cư cao nhất Việt Nam và là vùng duy nhất trên toàn quốc có tỷ lệ tăng dân số chỉ 0,1% trong giai đoạn 2009 - 2019.

Kết quả điều tra dân số và nhà ở năm 2019 cho biết ĐBSCL có khoảng 17,3 triệu người, tăng 1 triệu người so với năm 2009.

Khảo sát này cũng chỉ ra ĐBSCL có chỉ số già hóa dân số cao nhất so với các vùng khác ở Việt Nam.

[Ngày 20/10 nghĩ về những phụ nữ Việt công chên ở Đài Loan](#)

19 tháng 10 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Nhiều phụ nữ Việt muốn sang Đài Loan để mưu cầu một cuộc sống tốt đẹp hơn (hình minh họa)

- Luật sư Ngô Ngọc Trai
- Gửi tới BBC từ Hà Nội

Hồi tháng ba năm nay tôi nhận lời mời tư vấn pháp lý cho một trường hợp phụ nữ có con nhỏ xin trở lại quốc tịch Việt Nam, câu chuyện như sau.

Năm 2008 chị Giang Thị Hoài Thương, nơi cư trú ở huyện Tiểu Cần, tỉnh Trà Vinh, làm thủ tục đăng ký kết hôn lấy chồng người Đài Loan. Sau quá trình sinh sống, đến năm 2013 chị Thương được cơ quan chức năng Đài Loan cấp giấy hứa nhập quốc tịch.

Theo quy định của phía Đài Loan thì người muốn xin nhập quốc tịch phải thôi quốc tịch trước đó, bởi vậy chị Thương đã làm thủ tục xin thôi quốc tịch và đã được Văn phòng Kinh tế - Văn hóa Việt Nam tại Đài Bắc cấp Giấy chứng nhận cho thôi quốc tịch Việt Nam.

Nhưng sau đấy trong quá trình chờ chính thức được nhập quốc tịch, chị Thương bị cơ quan chức năng Đài Loan phát hiện kết hôn giả, Bộ

Nội chính Đài Loan đã thu lại quyền nhập quốc tịch Đài Loan và yêu cầu khôi phục lại quốc tịch Việt Nam.

Không còn lựa chọn nào khác, năm 2021 chị Thương đã nộp hồ sơ tại Văn phòng Kinh tế- Văn hóa Việt Nam tại Đài Bắc xin trở lại quốc tịch Việt Nam và nhận được thông báo là đã chuyển hồ sơ về Bộ Tư Pháp.

[Chuyên quốc tịch VN, quốc tịch nước ngoài](#)

Nhưng sau 02 năm hồ sơ vẫn chưa được giải quyết, trong khi chị Thương vẫn ở Đài Loan với tình trạng không quốc tịch, không thể trở về Việt Nam và gặp nhiều khó khăn trong việc đi lại, sinh sống và làm việc.

Sau khi tiếp nhận vụ việc qua người thân, tôi đã có văn bản kiến nghị gửi tới Bộ tư pháp đề nghị khẩn trương giải quyết hồ sơ xin trở lại quốc tịch.

Sau đó Cục hộ tịch, quốc tịch và chứng thực thuộc Bộ tư pháp có văn bản hỏi đáp cho biết vụ việc này hiện đang phối hợp với một số bộ, ngành có liên quan để thống nhất hướng giải quyết.

Nên đơn giản hóa quy định xin trở lại quốc tịch

Theo quy định tại Luật quốc tịch Việt Nam thì trong hồ sơ xin trở lại quốc tịch đã phải có trong đó bao gồm phiếu lý lịch tư pháp do cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cấp đối với thời gian người xin trở lại quốc tịch Việt Nam cư trú ở Việt Nam và phiếu lý lịch tư pháp do cơ quan có thẩm quyền của nước ngoài cấp đối với thời gian người xin trở lại quốc tịch Việt Nam cư trú ở nước ngoài.

Với yêu về hồ sơ như vậy thì có thể thấy là đã chặt chẽ, giúp cơ quan giải quyết nắm rõ được quá trình tuân thủ pháp luật hay vi phạm của người xin trở lại quốc tịch.

Tuy vậy cũng tại luật quốc tịch khi quy định về trình tự thủ tục giải quyết hồ sơ xin trở lại quốc tịch có thêm một nội dung rằng: trong trường hợp cần thiết bộ tư pháp đề nghị bộ công an xác minh về nhân thân của người xin trở lại quốc tịch.

Đây là quy định có tính chất phòng ngừa cẩn thận để đảm bảo những trường hợp xin trở lại quốc tịch không gây ảnh hưởng đối với kinh tế chính trị xã hội.

Nhưng đây cũng là quy định tùy nghi trao cho một số cán bộ hành chính đánh giá tùy nghi dựa trên nhận thức chủ quan về những trường hợp nào là cần thiết, để rồi thực tế đây lại là điểm gây trở ngại cho những trường hợp xin trở lại quốc tịch.

Trường hợp của chị Giang Thị Hoài Thương chỉ là một công dân bình thường, chỉ vì muốn mưu cầu cuộc sống nên đã phải tìm cách ra nước ngoài để lao động, nay muốn trở về nước nhưng lại không còn giấy tờ quốc tịch.

[Phụ nữ Việt ở Đài Loan: 'Tôi sợ đàn ông'](#)
[Nàng dâu Việt tìm thấy tình yêu ở Đài Loan](#)

Để thấy được nhu cầu công việc đối với lao động phổ thông có thể đối chiếu với thông tin vụ việc xảy ra trong năm 2023 mà báo chí quốc tế đã đưa tin, có những người Việt đã nhập cư lậu nhưng không rõ vì lý do gì đã bị chết đuối trôi dạt vào bờ biển Đài Loan.

Bởi vậy nên những trường hợp người lao động xin trở lại quốc tịch Việt Nam thì bộ tư pháp với hồ sơ đã có về lý lịch tư pháp được cấp bởi cả cơ quan chức năng của Việt Nam và Đài Loan cho quá trình sinh sống ở hai nơi thì đã đủ cơ sở để giải quyết rồi.

Việc xin ý kiến bộ ngành liên quan cho trường hợp này tôi cho rằng không cần thiết sẽ mất nhiều thời gian làm tăng khối lượng công việc hành chính của các bên, mà sự chậm trễ do khối lượng công việc nhiều sẽ làm ảnh hưởng tới việc giải quyết trở lại quốc tịch của công dân.

Khi nhận lời hỗ trợ pháp lý cho chị Thương tôi đã có công văn gửi tới công an xã nơi cư trú trước kia để xin ý kiến xác nhận về trường hợp này, thì công an xã xác nhận cho biết quá trình sinh ra lớn lên cho tới khi đi nước ngoài thì không có vi phạm pháp luật và tuân thủ tốt các quy định của địa phương.

Sau đó tôi gửi văn bản xác nhận tới Cục hộ tịch quốc tịch và chứng thực, coi đó như là căn cứ pháp lý bổ sung để đề nghị sớm giải quyết cho hồ sơ này nhưng đã nhiều tháng trôi qua vụ việc vẫn chưa được giải quyết.

Còn nhiều trường hợp khác

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Không ít người Việt ra nước ngoài để lao động, nay muốn trở về nước nhưng lại không còn giấy tờ quốc tịch

Năm 2019 đài truyền hình Việt Nam có làm một phóng sự đặc biệt về hoàn cảnh của những người phụ nữ Việt Nam không có giấy tờ quốc tịch sinh sống bên Đài Loan. Phóng sự cho biết sang làm dâu xứ Đài nhiều cô dâu rơi vào hoàn cảnh mất giấy tờ thậm chí là không quốc tịch.

Theo thống kê từ phía Đài Loan có hơn 90 cô dâu Việt không thể nhập quốc tịch Đài Loan sau khi đã cắt quốc tịch Việt Nam, với nhiều lý do khác nhau như vợ chồng ly hôn trong thời gian chờ cấp quốc tịch hoặc do kết hôn giả, số lượng những cô dâu không có giấy tờ lưu trú hợp pháp do bị mất giấy tờ thì không có số liệu thống kê.

Trong phóng sự có chia sẻ về một phụ nữ không có giấy tờ lưu trú hợp pháp do người chồng giữ giấy tờ và đuổi ra khỏi nhà, đến khi người chồng chết thì đứa con nhỏ phải đưa vào trại trẻ mồ côi. Người phụ nữ nhiều năm liền không thể trở về Việt Nam, không thể thực hiện quyền chăm sóc con sinh ra bên Đài Loan.

Phóng sự cũng chia sẻ câu chuyện của nhiều phụ nữ khác cũng không có giấy tờ quốc tịch vì những hoàn cảnh khác nhau, họ đều gặp những khó khăn về chi phí và thời gian chờ đợi giải quyết hồ sơ xin trở lại quốc tịch.

Sau đó thì từ bấy đến nay không rõ đã có bao nhiêu trường hợp được giải quyết hồ sơ xin trở lại quốc tịch Việt Nam.

Và đây chỉ là những gì xảy ra chỉ ở riêng Đà Loan, không rõ hiện tại Bộ tư pháp đang thụ lý bao nhiêu hồ sơ xin trở lại quốc tịch của người Việt đang sinh sống ở những nơi khác trên thế giới.

Bởi vậy thiết nghĩ về tổng thể Bộ tư pháp nên xây dựng một quy trình mới, đơn giản hóa thủ tục hành chính trong giải quyết hồ sơ xin trở lại quốc tịch, giúp tháo gỡ khó khăn cho không chỉ trường hợp này mà còn nhiều trường hợp khác.

[Bình Dương: Bắt ba người trong đường dây mua bán người sang Campuchia](#)

RFA

2023.10.13

Capture à partir de : [RFA](#)

3 đối tượng bị bắt giữ. CACC/VOV

Ba người có dấu hiệu hoạt động “Mua bán người” vừa bị Công an tỉnh Bình Dương bắt giữ.

Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh Bình Dương cho truyền thông hay tin trên trong ngày 13/10.

Theo đó, ba người bị bắt giữ gồm Nguyễn Như Ý (26 tuổi, quê An Giang), Lương Xuân Đại (47 tuổi, quê Yên Bái) và Nguyễn Quốc Vũ

(27 tuổi, quê An Giang). Trước khi bị bắt, cả ba đều tạm trú tại Thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương.

Theo Công an, cả Ý, Đại và Vũ đều đã có tiền án và nghiện ma túy; trong đó Lương Xuân Đại có năm tiền án.

Công an Bình Dương cho biết, qua công tác nắm địa bàn, các đơn vị đã phát hiện Ý cùng đồng bọn có hành vi mua bán người. Thủ đoạn của nhóm này là tìm các bị hại có nhu cầu làm việc tại Campuchia, dùng nhiều thủ đoạn lôi kéo nạn nhân sử dụng ma túy, dụ dỗ công việc nhẹ với mức lương cao... Khi các nạn nhân sập bẫy, Ý tổ chức đưa người đến cửa khẩu biên giới để bán vào các công ty hoạt động lừa đảo với giá từ 20 đến 30 triệu đồng/người.

Nếu nạn nhân thay đổi ý định không đi thì nhóm của Ý sẽ giam giữ họ, ai chống cự sẽ bị trói, đánh đập, chờ đến ngày đưa qua Campuchia bán.

Toàn bộ số tiền có được từ việc lừa bán người sang Campuchia, cả nhóm sử dụng để mua ma túy.

Vẫn theo Công an, nhóm ba người này còn đột nhập trộm cắp tài sản các hộ dân trên địa bàn TP.Thuận An, TP. Thủ Dầu Một trước khi bị bắt.

Liên quan đến việc lừa bán người Việt sang Campuchia làm việc trong các sòng bài, hôm cuối tháng 9/2023, Tòa án Nhân dân tỉnh Đồng Nai đã tuyên án tù đối với 11 người.

Những người này bị kết tội mua bán người. Mức án tù thấp nhất là ba năm sáu tháng tù, mức cao nhất là 12 năm sáu tháng tù.

[Cuộc vận động Quốc hội Mỹ ủng hộ nạn nhân thảm họa Formosa Việt Nam](#)

29/09/2023

[VOA Tiếng Việt](#)

Capture à partir de : [voatiengviet](#)

Dân biểu Zoe Lofgren, đại diện cho khu vực bầu cử ở San Jose, bang California.

Hôm 28/9, Liên minh Quan sát Quốc tế Formosa được sự bảo trợ của các dân biểu Hoa Kỳ đã tổ chức một buổi vận động tại Quốc hội nhằm tìm công lý cho các nạn nhân trong thảm họa môi trường Formosa tại Việt Nam.

Dân biểu Zoe Lofgren, đại diện cho khu vực bầu cử ở San Jose, bang California, phát biểu khai mạc tại buổi vận động được trang Disaster STS phát trực tiếp trên YouTube:

“Đây tất nhiên không chỉ là vấn đề môi trường, không chỉ là vấn đề kinh tế, mà tôi nghĩ còn là vấn đề nhân quyền. Chúng ta không thể chịu đựng được sự thiếu công bằng khi gặp phải tình huống này. Hoa Kỳ và Đài Loan cần buộc những người chịu trách nhiệm phải chịu trách nhiệm về hành động của họ”.

Cuộc vận động này tại Quốc hội diễn ra sau khi 7 dân biểu Mỹ vào tháng 11 năm ngoái gửi một bức thư chung đề nghị các quan chức cao cấp của Đài Loan tạo điều kiện thuận lợi cho hồ sơ khiếu kiện của gần 8.000 nạn nhân trong thảm họa môi trường do công ty thép Formosa Hà Tĩnh gây ra.

Buổi vận động nêu lên các thách thức mà cộng đồng Việt Nam đang phải đối mặt sau khi thảm họa môi trường do nhà máy thép Formosa Hà Tĩnh, một công ty chi nhánh của Tập đoàn Formosa Plastics gây ra

vào năm 2016 tại các tỉnh miền trung của Việt Nam, gây thiệt hại nghiêm trọng cho đời sống biển cả và làm hủy hoại cuộc sống của hơn 179.000 cư dân.

Tính đến nay, còn có hàng ngàn nạn nhân không được bồi thường mặc dù Formosa đã trả trực tiếp 500 triệu đôla cho chính phủ Việt Nam trong khi nhiều người theo dõi vụ việc, biểu tình hoặc tiến hành hành động pháp lý đã bị chính quyền bắt giữ trái phép, và gần 8.000 nạn nhân đã nộp đơn kiện tại Đài Loan, theo thông cáo của Liên minh Quan sát Quốc tế Formosa (IMFA).

Chân dung các nhà hoạt động môi trường bị chính quyền Việt Nam giam cầm, ngày 28/9/2023.

“Tôi nghĩ rằng ở bang nhà Texas của tôi, cũng như bang Louisiana, bang Delaware, và tất nhiên ở Đài Loan và Việt Nam, chúng tôi đã nhận thấy tác động của Formosa Plastics. Họ đã gây ra đau khổ cho con người, nghề cá, cộng đồng và chắc chắn là môi trường của chúng ta”, Dân biểu Lloyd Doggett nói.

Dân biểu Doggett nói thêm rằng các ngư dân ở Việt Nam nên được đền bù xứng đáng như những ngư dân quanh Vịnh La Caca ở Texas được đền bù sau vụ công ty Formosa ở đây nộp phạt 50 triệu đôla do đã xả thải tràn lan và bất hợp pháp các chất gây ô nhiễm, các hạt nhựa.

Bà Nancy Bùi, đồng sáng lập IMFA, đồng thời là người sáng lập tổ chức Công lý cho nạn nhân Formosa, nói với VOA về mục đích của buổi vận động:

“Chúng tôi giúp nạn nhân kiện 24 công ty Formosa, nhóm công ty lập nên công ty Gang thép Formosa Hà Tĩnh. Tòa Đài Loan đã nhận đơn kiện đối với 13 công ty và họ gạt ra 11 công ty. Trong số 11 công ty này thì có ít nhất 3 công ty tại Hoa Kỳ.

“Sau khi làm việc với tòa án Đài Loan, chúng tôi tiếp làm việc chuẩn bị cho việc khởi kiện tại Hoa Kỳ. Chính vì lý do này, chúng tôi có buổi điều trần tại Quốc hội để mong Quốc hội can thiệp, biết rằng tòa án Mỹ

rất độc lập với hành pháp và lập pháp, tuy nhiên việc vận động tại Quốc hội cũng đem lại thuận lợi cho người dân, bởi vì các vấn đề về thủ tục có thể được họ chú ý và quan tâm”.

Luật sư nhân quyền Đặng Đình Mạnh, người sang Mỹ tị nạn cách nay 3 tháng, phát biểu rằng nhiều người lên tiếng vì thảm họa Formosa đã bị chính quyền Việt Nam giam cầm dài hạn, trong số này có những thân chủ của ông như nhà hoạt động Lê Đình Lương, nhà báo độc lập Phạm Đoan Trang, blogger Nguyễn Lâm Thắng.

Tập đoàn Formosa Plastics và Bộ Ngoại giao Việt Nam chưa phản hồi yêu cầu bình luận của VOA đề cuộc vận động này.

Trong một lá thư gửi Tổng thống Mỹ Joe Biden trước chuyến thăm Hà Nội vào đầu tháng này, các nhà hoạt động thuộc liên minh IMFA kêu gọi chính quyền Mỹ nhận thức về việc các nạn nhân của thảm họa này chưa được đền bù thỏa đáng.

Bà Paloma Henriques, nhà vận động hóa dầu cấp cao thuộc tổ chức Friends of the Earth, cho biết trong một thông báo: “Formosa Plastics và chính phủ Việt Nam đã né tránh trách nhiệm quá lâu”, đồng thời hối thúc ông Biden vận động cho các nạn nhân của thảm họa sinh thái và nhân quyền này. Cho đến nay, chính quyền Biden vẫn chưa có hồi đáp.

[Đánh cắp trẻ em: Nga đang phạm tội ác diệt chủng ở Ukraine](#)

17/03/2023

Capture à partir de : [nghiencuuquocte](#)

Nguồn: Azeem Ibrahim, "[Russia's Theft of Children in Ukraine Is Genocide](#)," *Foreign Policy*, 01/03/2023

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Moscow đang cố gắng tiêu diệt cả một dân tộc.

Mọi chuyện đang dần trở nên sáng tỏ rằng cuộc xâm lược Ukraine của Nga là một cuộc chiến diệt chủng. Gắn kết với ý định diệt chủng, kiên định với nỗ lực diệt chủng, cuộc chiến này là một cuộc tấn công không chỉ nhắm vào người Ukraine và đất nước Ukraine, mà còn vào chính ý niệm Ukraine.

Cuộc chiến có liên quan đến việc sát hại hàng loạt và hãm hiếp hàng loạt thường dân Ukraine. Ngoài ra, người Nga còn đánh cắp hàng loạt trẻ em Ukraine – một hành động cưỡng bức di dân phù hợp với định nghĩa về tội ác diệt chủng theo Công ước Diệt chủng năm 1948.

Cuối năm ngoái, tờ *Washington Post* đưa tin chi tiết về kế hoạch của Nga nhằm đưa trẻ em Ukraine rời khỏi quê hương của chúng, đem chúng đến với những gia đình người Nga, gán cho chúng bản sắc Nga mới, và cùng lúc đó, hủy diệt hoàn toàn dân tộc Ukraine qua từng đứa trẻ một.

Các con số đưa ra là rất lớn và rất khó xác nhận. Nhưng ngày càng có nhiều câu chuyện xuất hiện ở khắp các khu vực Ukraine bị Nga chiếm đóng vào bất kỳ thời điểm nào trong năm qua. Kinh khủng nhất trong số đó là câu chuyện về những đứa trẻ Ukraine mồ côi, có cha mẹ bị giết trong cuộc xâm lược, bị quân đội Nga bắt và gửi đến Nga, rồi bảo

rằng chúng là người “tiểu Nga” – rằng chúng chưa bao giờ là người Ukraine.

Đây là một phần trong diễn giải văn hóa rộng hơn về cuộc chiến diệt chủng của Nga: Những đứa trẻ này bị bắt và phải nghe rằng chúng là người Nga bởi vì, theo những công bố chính thức của Nga, Ukraine không tồn tại, chưa bao giờ tồn tại, và do đó phải bị loại khỏi lịch sử.

Trong một báo cáo về các khía cạnh pháp lý của nạn diệt chủng của Nga ở Ukraine, do Viện Chiến lược và Chính sách New Lines và Trung tâm Nhân quyền Raoul Wallenberg đồng xuất bản vào tháng 5 năm ngoái, các tác giả đã cẩn trọng nhắc đến các khía cạnh văn hóa của nạn diệt chủng. Hành động của Nga tại các vùng lãnh thổ bị chiếm đóng là một dấu hiệu rõ ràng về tham vọng diệt chủng của nước này.

Như báo cáo đã chỉ ra, “Các quan chức cấp cao của Nga đã nhiều lần phủ nhận sự tồn tại của ngôn ngữ, văn hóa, và bản sắc dân tộc Ukraine, thay vào đó, họ ngụ ý rằng những người xác định rõ ràng mình là người Ukraine chính là nhân tố đe dọa ‘sự thống nhất’ giữa người Nga và người Ukraine.”

Trong giới quan chức Nga, xu hướng này chưa bao giờ biến mất, ngay cả sau khi Liên Xô tan rã. Nhưng nó đã được đẩy lên cao độ sau sự kiện sáp nhập Crimea năm 2014 và bắt đầu cuộc chiến ở Donbass. Các phương tiện truyền thông nhà nước Nga và các viện chính sách có liên hệ với nhà nước Nga đã liên tục xuất bản hàng loạt tin tức và báo cáo dựa trên ý tưởng về “tình anh em” giữa Nga và Ukraine (trong đó Ukraine là cậu em) và khả năng thay thế lẫn nhau của hai khái niệm Nga và Ukraine.

Viện Nghiên cứu Chiến lược Nga (RISS) – một viện chính sách của chính phủ Nga, mà theo những gì viết trong tuyên bố sứ mệnh của tổ chức này, có nhiệm vụ đóng góp ý kiến cho chính sách an ninh quốc gia – đã có ý kiến về “câu hỏi quốc gia” này. Năm 2014, sau khi Nga chiếm giữ Crimea và một phần Donbas, RISS cho xuất bản một tập tiểu luận có tên “Ukraine là Nga”, với mục tiêu hướng đến “sự thống nhất của thế giới Nga.” Tập sách bao gồm một bài viết mô tả ý tưởng “tính Ukraine” là “một biểu hiện lạ thường của chủ nghĩa phương Tây ở khu vực Nam Nga” – lời diễn đạt mới cho khẳng định rằng những người tự xem mình là người Ukraine chỉ là những kẻ bị bệnh tâm thần, hoặc bị ảnh hưởng của nước ngoài làm cho hư hỏng.

Mong muốn phủ nhận sự tồn tại của văn hóa Ukraine rất mạnh mẽ. Hồi tháng 3/2016, một nhà phân tích của RISS, Oleg Nemensky, lập luận rằng “phần lớn công chúng Ukraine không liên quan gì đến nền văn hóa Ukraine.” Theo thế giới quan này, chỉ có văn hóa Nga tồn tại, và do đó, người dân Ukraine không thể có sự tương tác với nền văn hóa được cho là của họ.

Mọi chuyện đã lên đến đỉnh điểm khi Tổng thống Vladimir Putin xuất bản bài tiểu luận nổi tiếng của mình “Về sự thống nhất lịch sử của người Nga và người Ukraine” vào tháng 7/2021, trong đó, ông đã nói rõ suy nghĩ của mình: người Ukraine và người Nga là “một dân tộc, một bản thể duy nhất”.

Trong bài luận, Putin viết rằng “Ukraine hiện đại hoàn toàn là sản phẩm của thời kỳ Xô Viết” và rằng “Ukraine chỉ có thể đạt chủ quyền thực sự khi hợp tác với Nga.” Tổng thống cũng viện dẫn cả các thuyết âm mưu mà ông sẽ sử dụng để biện minh cho cuộc xâm lược của mình vào năm sau: rằng khi chính phủ và người dân Ukraine bác bỏ những lập luận trên đây, và duy trì nền độc lập và sự toàn vẹn văn hóa của riêng họ, thì họ không phải là một dân tộc riêng biệt, mà là những kẻ theo chủ nghĩa tân Quốc xã.

Khi họ xâm lược Ukraine vào tháng 2/2022, lính Nga đã không hề chần chừ khi bắt đầu đàn áp các khía cạnh của văn hóa Ukraine. Các bảng quảng cáo có hình nhà thơ người Ukraine Taras Shevchenko đã bị phá bỏ hoặc bị che lại. Các bảng tên thị trấn viết bằng tiếng Ukraina được thay thế bằng phiên bản tiếng Nga. Đối với những phần bảng hiệu được sơn màu xanh và vàng, màu cờ của Ukraine, thì nay đã được sơn bằng ba màu của cờ Nga.

Trong bài phát biểu nhằm đánh dấu việc sáp nhập trên danh nghĩa bốn khu vực của Ukraine (Donetsk, Luhansk, Kherson và Zaporizhzhia) vào Nga, Putin đã quay về với chủ đề diệt chủng đã thống trị chế độ của ông và các chính sách của nó suốt tám năm qua. Ông nói, “Không có gì mạnh mẽ hơn quyết tâm của hàng triệu người, những người mà theo văn hóa, tôn giáo, truyền thống, và ngôn ngữ của họ, là một phần của nước Nga, những người có tổ tiên đã sống ở một quốc gia duy nhất trong nhiều thế kỷ. Không có gì mạnh mẽ hơn quyết tâm trở về quê hương lịch sử thực sự của họ.”

Sau các cuộc trưng cầu dân ý giả tạo, được tiến hành dưới áp lực của quân chiếm đóng và trên các vùng lãnh thổ mà quân đội Nga hiện

đang rút lui về, những người này không còn là người Ukraine nữa. Trong mắt Moscow, họ là người Nga, còn những kẻ dám nói khác đi chính là bọn quốc xã, hoặc đơn giản là mất trí.

Hồ sơ đầy đủ về tội ác diệt chủng của Nga đối với người dân Ukraine sống ở các thị trấn và thành phố bị chiếm đóng vẫn chưa được công bố. Cho đến khi Mariupol mở cửa cho một cuộc điều tra quốc tế, chúng ta sẽ không bao giờ biết chuyện gì thực sự đã xảy ra ở đó. Có lẽ chúng ta sẽ không bao giờ biết được toàn bộ số lượng trẻ em Ukraine bị quân Nga “đánh cắp.” Những đứa trẻ ấy càng bị giam giữ lâu ở Nga, bị giáo dục lại bởi các trường học Nga, được giao về cho những ông bố bà mẹ người Nga và nhận những cái tên tiếng Nga, thì mối liên hệ của chúng với Ukraine sẽ càng suy yếu – đúng như ý định của chính sách diệt chủng của Nga.

Chính tại những thị trấn bị Nga chiếm đóng, và sau đó được Ukraine giải phóng, chúng tôi đã thu được lời khai của các nhân chứng mô tả học thuyết về “tình anh em” của Putin và Ukraine đã được triển khai trong thực tế như thế nào.

Những người đàn ông có hình xăm theo chủ đề Ukraine đều bị xử tử. Các giáo viên nói rằng họ đã bị quân Nga tra tấn vì cố gắng dạy học bằng ngôn ngữ của họ chứ không phải tiếng Nga. Tại các khu vực bị sáp nhập, những người vẫn tin rằng mình là người Ukraine sống ở Ukraine, có quyền yêu quý và thể hiện ngôn ngữ, văn hóa và lịch sử của chính họ cũng bị đối xử tàn bạo như vậy.

Việc một nhạc trưởng người Ukraine bị binh lính Nga sát hại vào tháng 10 năm ngoái vì từ chối tham gia buổi hòa nhạc dành cho lực lượng chiếm đóng Kherson càng làm cho quan điểm này trở nên rõ ràng hơn.

Việc Ukraine từ chối bị sáp nhập bằng một chiến thắng quân sự là chưa đủ. Dù thời gian có trôi đi, thì bản chất của cuộc chiến diệt chủng này cũng không hề thay đổi. Ngay cả khi Ukraine giành lại toàn bộ lãnh thổ, quan điểm của giới tinh hoa Nga vẫn sẽ được giữ nguyên.

Vượt lên trên tất cả là nạn đánh cắp trẻ em. Thậm chí từ nhiều tháng trước, người ta xác định rằng phía Nga đã bắt cóc tới hàng trăm nghìn trẻ em Ukraine và đưa chúng về Nga. Cha mẹ nuôi mới của chúng, cùng với tám hộ chiếu Nga, là những công cụ của nạn diệt chủng: Tội

ác diệt chủng là khi những đứa trẻ này được dạy rằng chúng phải ghét bỏ và coi thường quê hương cũ của mình.

Hành vi đánh cắp và giáo dục lại trẻ em này sẽ là một hành động diệt chủng kéo dài rất lâu sau khi kẻ xâm lược cuối cùng của Nga rời khỏi lãnh thổ Ukraine. Thất bại quân sự đơn thuần của Nga sẽ không nhỏ bật gốc câu chuyện văn hóa đã dẫn đến nạn diệt chủng khỏi “vị trí thiêng liêng” của nó trong đời sống quốc gia Nga; và người Nga sẽ chẳng bao giờ tự mình trả lại những đứa trẻ bị đánh cắp từ Ukraine.

Động cơ của Nga vừa mang tính diệt chủng, vừa mang tính thực tế đến nghiệt ngã. Dân số của nước này đang già đi đáng kể. Chưa kể đến việc mạng sống của hàng chục nghìn nam thanh niên Nga đã bị vứt bỏ ở Ukraine, và nhiều hơn thế nữa, sau cuộc di cư của những công dân năng động nhất và có tương lai xán lạn nhất khi đợt động viên nghĩa vụ đầu tiên xảy ra. Putin, một ông già đang cạn kiệt thời gian, cần máu tươi cho đất nước đang hấp hối của mình. Và đánh cắp trẻ em Ukraine – một hành động diệt chủng kinh điển – dường như là cách thức để ông đạt được mục đích của mình.

Ukraine chắc chắn phải giành chiến thắng trong cuộc chiến, và họ chắc chắn cũng phải ngăn chặn hành vi đánh cắp trẻ em mang tính diệt chủng này.

Azeem Ibrahim là chuyên gia bình luận của Foreign Policy, giáo sư tại Viện Nghiên cứu Chiến lược thuộc Đại học Chiến tranh Lục quân Hoa Kỳ, và giám đốc tại Viện Chiến lược và Chính sách New Lines ở Washington, D.C. Ông là tác giả cuốn “Radical Origins: Why We Are Losing the Battle Against Islamic Extremism” và “The Rohingyas: Inside Myanmar’s Hidden Genocide.”

